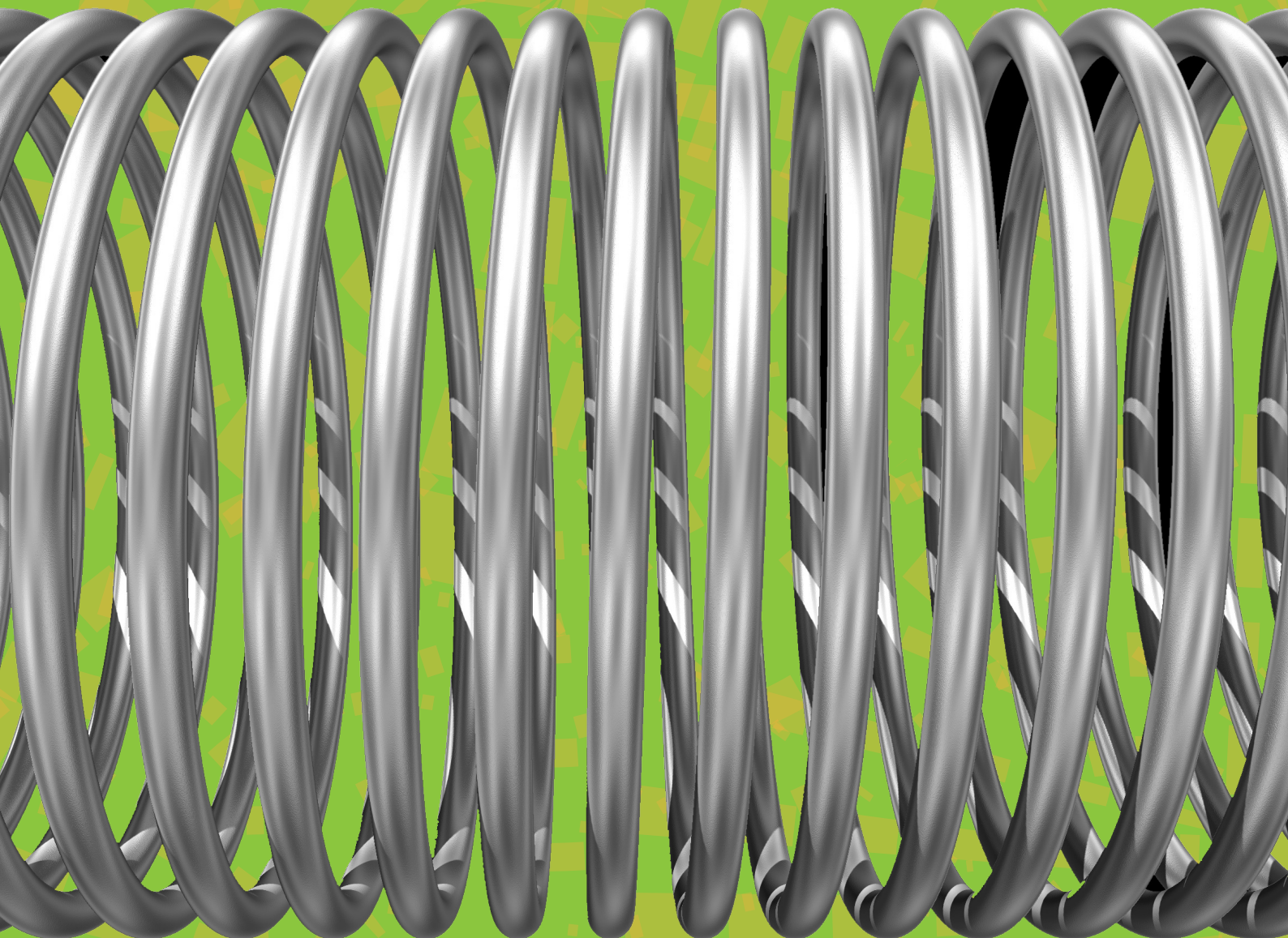

KETTERIMMÄT

**HÄMEENLINNAN
SEUDUN
TYÖLLISYYSOHJELMA**

2017-2025

SISÄLLYSLUETTELO

3

VISIO 2025

3 - 5

OHJELMAN PAINOPISTEET

- Asiakkaat: Työnhakijapalvelut
- Asiakkaat: Elinkeinoelämä ja yritykset
- Työllistymistä tukeva ja edistävä toiminta: Koulutus, kehittäminen ja osaaminen
- Työllistymistä tukeva ja edistävä toiminta: Sosiaali- ja terveydenhuolto

5 - 6

TYÖLLISTYMISTÄ TUKEVA JA EDISTÄVÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖ

- Rakenne ennakkoinnille
- Hämeenlinnan seudun sijaintietu

7

KOKONAISKOORDINAATIO

7

OHJELMAN TAUSTA

7

MITTARIT

LUKUOHJE

Hämeenlinnan seudun työllisyysohjelma 2025 asettaa tavoitteet tulevaisuuden kehittämistyöhön. Tällä hetkellä maakuntauudistuksen, mm. aluekehittämisen ja kasvupalvelulain sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, aiheuttamat muutokset vuoden 2020 alussa asettavat erityisen haasteen työllisyysohjelman toteuttamiselle. Tästä syystä käsillä olevassa ohjelmassa olevia toimenpiteitä ei ole sidottu hallinnollisiin rakenteisiin. Näkökulma on toinen: keskiössä ovat työnhakijoiden ja työnantajien tarpeet.

Tarkennetussa toteuttamissuunnitelmassa 2017–2019 on eritelty yhdessä määritellyt lähitulevaisuuden toimenpiteet sekä niiden vastuutahot ja kumppanuudet.

Työllisyysohjelma on laadittu jatkuvaksi käytäntöön jalkautuvaksi prosessiksi, jonka toteutumista seurataan säännöllisesti. Samoin ohjelmaa ja sen toteuttamissuunnitelmaa suunnataan uudelleen tarpeen mukaan. Ohjelman laatimisen ja toteuttamisen periaatteita ovat:

- Tulevaisuuden ennakkointi ja vision toteuttaminen
- Ketteryys ja joustavuus
- Käytäntölähtöisyys ja tiiviys
- Nopea toteutettavuus
- Kytkeytyminen eri organisaatioiden omiin tavoitteisiin ja strategioihin
- Strategian luominen samalla kun sitä toteutetaan
- Jatkuva suuntautuminen uusien haasteiden pohjalta

Ohjelman toiminnot ovat uusia, kehitteillä olevia ja tulevaisuuteen suuntautuvia. Kokoava teema on kokonaiskoordinaatio ja sektorirajat ylittävä toiminta. Ohjelma ei ole peruspalvelujen eikä perustoiminnan esittely. Vision tavoittelemisen tarkoittaa konkreettisia asioita.

Lupaukset 2025 ovat laajoja tavoiteltavia kokonaisuuksia, joiden saavuttaminen edellyttää yhteistyötä ja usean vuoden aikajännettä.

Jokaisella lupauksella on päätavoite 2025, jonka toteutumisella on laajat vaikutukset. Esimerkiksi nuorisotyöttömyyden poistamisella on vaikutus koko elämänkaareen sekä tuleviin palvelutarpeisiin ja kustannuksiin. Perusteluissa on taustoitettu lyhyesti lupausta ja päätavoitetta.

Kärkiteemat lähenevät käytäntöä. Tarkennetussa toteuttamissuunnitelmassa 2017–2019 kärkiteemat on konkretisoitu käytännön toiminnaksi.

Mittareiden seuranta ei edellytä ylimääräistä tiedonhankintaa. Mittareita seurataan saatavuuden mukaan kunnittain, seudullisesti, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti.

VISIO 2025

Visio 2025: Työnhakijalla ja työnantajalla on Suomen ketterimmät työllisyyspalvelut Hämeenlinnan seudulla.

Päätavoite 2025: Työnhakijan työttömyyden kesto on Hämeenlinnan seudulla lyhin Suomessa.

Ohjelman päämittari: Työttömyyden kesto (Lähde: TEM:n Työnvälitystilasto).

Mitä se tarkoittaa? Visio eriteltynä:

1. Työnhakija ja työnantaja: Palveluita järjestetään kuntalaisille ja työnantajille.
2. Suomi: Työllisyydenhoito on taloudellinen investointi hyvinvointiin, elinvoimaan ja tulevaisuuteen. Olemme työllisyyspalveluiden järjestämisessä eri mittareilla mitattuna Suomen parhaimmista.
3. Ketterimmät: Käytämme hyväksi pienuuden ekonomiaa ja matalaa hallintoa. Palvelut on keskisuurella kaupunkiseudulla mahdollista järjestää ihmiskasvoisiksi. Taloudelliset resurssit suunnataan aktiiviseen toimintaan.
4. Työllisyyspalvelut: Työllisyyteen liittyvät palvelut ja toiminnot ovat sisällöiltään ja kohderyhmiltään erilaisia.
5. Hämeenlinnan seutu: Hattula, Hämeenlinna ja Janakkala on maantieteellinen alue, jolla on mahdollista tehdä yhteisiä ratkaisuja seudun sijaintietua hyödyntäen.

TYÖLLISYYS-OHJELMAN PAINOPISTEET

1. Asiakkaat

2. Työllistymistä tukeva ja edistävä toiminta

3. Työllistymistä tukeva ja edistävä toimintaympäristö

Visio 2025: Työnhakijalla ja työnantajalla on Suomen ketterimmät työllisyyspalvelut Hämeenlinnan seudulla

Työnhakijapalvelut

Elinkeinoelämä ja yritykset

Koulutus, kehittäminen ja osaaminen

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Rakenne ennakkoinnille

Hämeenlinnan seudun sijaintietu

Kuva: Hämeenlinnan seudullisen työllisyysohjelman visio ja painopisteet.

OHJELMAN PAINOPISTEET

Asiakkaat: Työnhakijapalvelut

Lupaus 2025: Työnhakijoille on monipuolinen ja tarpeen mukainen seudullinen palvelutarjotin.

Päätavoite 2025: Nuorisotyöttömyys nollaan.

Perustelut:

Nuorisotyöttömyyden nollatoleranssilla tavoitellaan työttömyyden aiheuttaminen riskien minimoimista mahdollisimman varhaisessa vaiheessa henkilön tul-

lessa työmarkkinoille. Nuorisotyöttömyyden poistamisella on vaikutus koko elämäntaakseen sekä tuleviin palvelutarpeisiin ja kustannuksiin.

Työnhakijoiden ja työpaikkojen kohtaamisen parantaminen tuo säästöjä lyhyellä tähtäimellä. Kaikki toimet työttömyyden alentamiseksi ovat vaikuttavuusinvestointeja tulevaisuuteen.

Kärkiteemat:

1. Työllisyyspalvelut vastaavat erityisesti nuorten tarpeisiin
2. Edistämme työnhakijoiden ja työpaikkojen kohtaamista
3. Työllisyyspalvelut ovat helposti saavutettavissa ja laadukkaita
4. Välityömarkkinoiden työllisyyspalvelut valmentavat koulutukseen ja työhön

Mittarit:

- Päämittari: Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä
- Avoimien työpaikkojen täyttymisen aika TE-palveluissa
- Rakennetyöttömien määrä
- TE-toimiston asiakastytytyväisyyskyselyt työnhakijoille ja työnantajille
- Päättynyttä työttömyysjaksoa edeltäneen työttömyyden kesto

Asiakkaat: Elinkeinoelämä ja yritykset

Lupaus 2025: Yritysten kasvumahdollisuuksien ja toimintaedellytysten paraneminen.

Päätavoite 2025: Edistetään uusien yritysten syntymistä ja olemassa olevien yritysten kasvumahdollisuuksia sekä varmistetaan yrityksille osaavan työvoiman saatavuus.

Perustelut:

Alueen elinkeinorakenteen kehittämiseksi ja kasvamiseksi on tärkeää yritysten tarpeiden ja tulevaisuuden menestystekijöiden tunnistaminen sekä yrityksille suotuisan toimintaympäristön rakentaminen. Osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi on oppilaitos-työelämäyhteistyötä tiivistettävä ja toimenpiteitä jalkautettava alueella tarvittaviin osaamistarpeisiin. Potentiaaliset toimialat kehittyvät.

Kärkiteemat:

1. Toimintaympäristön kehittäminen ja alueen vetovoimaisuuden parantaminen
2. Toimenpiteet osaavan työvoiman varmistamiseksi
3. Joustavat työvoiman hankkimistavat
4. Yrittäjyyden edistäminen ja yrittäjyyden kynnyksen madaltaminen

Mittarit:

- Päämittari: Työpaikkojen määrä Hämeenlinnan seudulla
- Kuntien elinkeinotoimijoiden tuella uusien yritysten ja yrityskasvun kautta tulleiden työpaikkojen määrä
- Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrä
- Yritysten liikevaihdon kehittyminen

Työllistymistä tukeva ja edistävä toiminta: Koulutus, kehittäminen ja osaaminen

Lupaus 2025: Koulutus ja kehittäminen konkretisoidaan työpaikoiksi ja kasvuksi Hämeenlinnan seudulla.

Päätavoite 2025: Lisätään koulutus-, tutkimus- ja kehittämispäätösten vaikuttavuutta Hämeenlinnan seudulla.

Perustelut:

Väestön koulutus- ja osaamistason nosto sekä yritysten ja yhteisöjen tutkimuspanostusten kasvattaminen ovat alueelle mahdollisuus. Osaajat luovat uutta työtä. Ammatillisen toisen asteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun merkitys on tärkeä seudun elinvoimalle. Koulutus myös kansainvälistää. Valmistuvat osaajat on saatava työllistymään alueella. Osaajia kannustetaan yrittäjiksi.

Kärkiteemat:

1. Koulutus-, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan kehittäminen elinvoiman lisäämiseksi
2. Yrittäjyysvalmiuksien ja yrittäjyyskoulutusmallien kehittäminen
3. Vetovoima sekä osaamistarpeiden ennakointi ja ennakkoinnin koordinointi
4. Kansainvälisyyden ja maahanmuuton hyödyntäminen elinvoiman lisäämiseksi
5. Joustavat tavat eri ikäisten oppijoiden opiskelun, osaamisen hankkimisen ja työelämän yhdistämiseen.

Mittarit:

- Päämittari: Toiselta asteelta (Tavastia, Kiipula, Hami) ja HAMKista vuosittain valmistuneet
- Toisen asteen ja HAMK:n ensisijaiset hakijat suhteessa paikan vastaanottaneisiin
- HAMK:n vuosittaiset TK-panostukset ja ulkopuolinen rahoitus
- Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus 15-vuotta täyttäneistä
- Ulkomaalaisten työttömien määrä (Hämeenlinna)
- Toisen asteen osatutkintojen määrä

Työllistymistä tukeva ja edistävä toiminta: Sosiaali- ja terveydenhuolto

Lupaus 2025: Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut vastaavat työttömien tarpeisiin.

Päätavoite 2025: Työttömille tarjottavista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista on luotu palvelutarjotin, joka on sekä asiakkaiden että ammattilaisten käytössä ja tekee palveluja näkyviksi.

Perustelut:

Työttömyys tappaa. THL:n mukaan pitkittyessään työttömyys lisää riskiä köyhyyteen. Työttömyyden pitkittyminen ja toistuvuus alentaa työkykyä ja lisää kuolleisuutta. Työttömyys näkyy suurina kuolleisuuseroina työttömien ja työllisten välillä, jolloin puhutaan terveyskuilusta työllisen ja työttömän työvoiman välillä. Ammattikuolleisuustutkimuksen mukaan 25-vuotiaiden työttömien miesten odotetavissa oleva elinaika oli 5,6 vuotta ja naisten 1,7 vuotta lyhyempi kuin työllisten. (Lähde 28.12.2016: <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/tyollisyys>)

Työttömyyden aiheuttama terveys- ja syrjäytymisriski pitää erityisesti huomioida sosiaali- ja terveystalveissa. Palvelutarvearvioinnin itsestään selvänä osana tulee olla kuntoutustarpeiden sekä toiminta-

ja työkyvyn arviointi. Palvelutarjottimella tulee olla laajasti ja monipuolisesti palveluja eritaustaisille asiakkaille.

Kärkiteemat:

1. Työttömien kuntoisuus sekä toiminta- ja työkyky paranevat vastaamaan työmarkkinoita
2. Kuntoutukseen sekä toiminta- ja työkyvyn liittyvien palveluhankintojen kautta seudulla on kumppanuuteen, monituottajuuteen ja verkostomaiseen yhteistyöhön perustuva laadukas ja vaikuttava palvelutarjotin

Mittarit:

- Päämittari: Rakennetyöttömien määrä. Tilasto
- Kuntouttavan työtoiminnan päivät
- Kompassi-arvioinnin kautta asiakkaiden toimintakykyisyys
- Perustoimeentulotuen saajien määrä
- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–64 -vuotiaat

TYÖLLISTYMISTÄ TUKEVA JA EDISTÄVÄ TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Ennakoinnin ja Hämeenlinnan seudun sijaintiedun merkitys työllisyyteen nousi toistuvasti esille seudullisen työllisyysohjelmatyön työryhmän kokoontumisissa. Ne ovat laaja-alaisia kokonaisuuksia, jotka liittyvät ja vaikuttavat välillisesti työllisyydenhoitoon. Ne eivät ole työllisyysohjelman jalkauttamisen väli-

töntä ydinaluetta. Tähän asiakirjaan on tiivistetysti koottu keskustelussa esiin tulleita ennakoituihin ja sijaintiedun hyödyntämiseen liittyviä toiveita, teemoja, hyviä käytäntöjä ja ongelmia.

Rakenne ennakkoinnille

Lupaus 2025: *Teemme ennakkoinnin avulla perusteltuja tulevaisuuden ratkaisuja.*

Perustelut:

Pitää siirtyä olosuhteisiin mukautumisesta ennakkointiin ja proaktiiviseen toimintaan. Tarvitaan jatkuvaa keskustelua ja yhteinen näkemys siitä, millaiseksi tulevaisuus tehdään.

Kärkiteemat:

1. Ennakointikulttuurin kehittäminen: kaikille avoin seudullinen ennakointifoorumi
2. Oppilaitosten, yritysten ja julkisen sekä kolmannen sektorin yhteistyön vahvistaminen: yrittäjyyttä, innovointia ja tutkimusta tukevat ennakkoinnin menetelmät
3. Innovaatioalustojen kehittäminen
4. Muutosjoustavuus ja varautuminen työmarkkinoiden rakennemuutoksiin.

Mittarit:

- Ennakointifoorumi on perustettu ja toimii
- Engelinranta toimii innovaatioalustana
- Pk-yritysten suhdannenäkymät
- Elinkeinorakenteen monipuolisuus ja muutosjoustavuus

Hämeenlinnan seudun sijaintietu

Lupaus 2025: *Seudun sijaintietu muutetaan työpaikoiksi ja taloudelliseksi kasvuksi.*

Perustelut:

Hämeenlinnan seutu on Suomen kasvukäytävällä sekä ”kehä vitosella”, joka luo mahdollisuuksia. Seudun maine vahvistuu houkuttelevana paikkana asukkaille ja yrityksille. Hämeenlinnan seudulle tarvitaan vahvaa seutu- ja elinvoimapolitiikkaa sekä erityisesti edunvalvonnan alueellinen näkökulma.

Kärkiteemat:

1. Kasvukäytäväpolitiikan laajentaminen: THHTS (Tallinna-Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-Seinäjoki)
2. Fyysisten ja virtuaalisten toimintaympäristöjen kehittäminen (esimerkiksi etätyöympäristöt uusilla liiketilakonsepteilla)
3. Joustavien liikkumISRatkaisujen kehittäminen
4. Seutumarkkinointi

Mittarit:

- Seudun väkiluvun kehittyminen
- Palkansaajien maksamat kunnallisverot

KOKONAISKOORDINAATIO

Työllisyydenhoidon monimutkaisuuden vuoksi keskusteluille, vuorovaikutukselle, kumppanuudelle ja keskinäisen ymmärryksen ja verkostollisen tekemisen lisäämiselle on suuri tarve.

Lähivuosien odotettavissa olevat hallinnolliset ja alueelliset muutokset tulevat korostamaan vuoropuhelun ja koordinaation tarvetta. Lisäksi työllisyy-

denhoidon maakunnallisten muutosten vuoksi työllisyysohjelma vaatii jatkuvaa päivittämistä.

Organisointi käytännössä: Seudullinen työllisyystyöryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa nykyisellä kokoonpanolla täydennettynä KELAlla sekä jokaisesta kunnasta yhdellä työllisyyspalveluja tuottavalla järjestöllä. Seudullinen työllisyystyöryhmä vastaa

seudullisen ohjelman jalkauttamisesta, toteutuksen seurannasta, päivittämisestä, tiedottamisesta sekä seudullisesta edunvalvonnasta työllisyysasioissa.

Seudullisen työllisyystyöryhmän sihteeristössä ovat edustajat kunnista, Te-toimistosta, Hamkista ja Hämeen Kauppa-kamarista. Sihteeristö toimii jalkauttamistyön käytännön tukena. Sihteeristö täydentää kokoonpanoaan tarvittaessa tilapäisillä ja pysyvillä asiantuntijoilla.

Kuva: Kiertävä keskustelu seudun elinvoiman ja kansalaisten aktiivisuuden kehittämisessä (Mukaellen: Kuntakokeilujen loppuraportti, Kuvio 38, s.141.)

OHJELMAN TAUSTA

Seutuneuvottelukunta on ehdottanut keväällä 2015 kaupungin- ja kunnanhallituksille seudullisen työllisyystyöryhmän perustamista työllisyyden hoidon laajempien verkostojen kokoamiseksi edistämään seudun työllisyyttä. Esitys Hämeenlinnan seudullisen työllisyystyöryhmän perustamisesta on hyväksytty kunnissa kesällä 2015. Seudullinen työllisyystyöryhmä on aloittanut työskentelynsä joulukuussa 2015.

Työskentelyn tulos on valmis strategia-asiakirja, jota pystytään toteuttamaan ja viemään käytäntöön eri toimijoiden toiminnassa välittömästi (KH 1.6.2015 § 254). Mukana olevat kunnat, oppilaitokset, viranomaiset, muut julkiset organisaatiot, ammattiyhdistykset ja järjestötoimijat sitoutuvat huomioimaan ohjelman tavoitteet toimintansa suunnittelussa ja tavoitteissa.

MITTARIT

Työllisyysohjelman mittarit on kerätty erilliseen työllisyysraporttiin. Raportti sisältää lisäksi muita keskeisiä työttömyyttä ja työllisyyttä kuvaavia mittareita. Työllisyysraportti päivitetään vähintään kaksi kertaa vuodessa. Seudullinen työllisyystyöryhmä

seuraa mittareiden pohjalta työllisyystilanteen muutoksia. Työllisyysraportti on julkinen.

www.hameenlinna.fi/tilastot

Seudullisen työllisyystyöryhmän kokoonpano:

Akava Häme vpj. Asmo Nieminen

Hattula kunnanjohtaja Lauri Inna, perusturvajohtaja Anitta Leinonen, työllisyyskoordinaattori Kirsi Piikkilä
Hämeen Ammattikorkeakoulu vararehtori Janne Salminen, opiskelijaedustaja Aleksi Kurvi
Hämeen Ely-keskus kulttuuri- ja koulutusasiantuntija Kristiina Juusti

Hämeen Te-toimisto johtaja Harri Jokinen

Hämeen Liitto kehittämispäällikkö Matti Lipsanen ja varaedustaja aluekehitysasiantuntija Minna Takala

Hämeen Ammatti-instituutti koulutuspäällikkö Pirjo Kaitala, opiskelijaedustaja Netta Juuti

Hämeen Kauppakamari kehityspäällikkö Mirja Ojantausta

Hämeen Nuorkauppakamari puheenjohtaja Juha Ketola ja 1.1.2017 alkaen Pauliina Turpeinen

Hämeen Yrittäjät puheenjohtaja Harri Koski

Hämeenlinna kaupunginjohtaja Timo Kenakkala, tilaaja-johtaja Jukka Lindberg, vs. tilaaja-johtaja Eija Leppänen, projektipäällikkö Heikki Rantala, strategiajohtaja Markku Rimpelä, tilaajapäällikkö Sirpa Ylikerälä

Janakkala kunnanjohtaja Tanja Matikainen, työllisyyskoordinaattori Mervi Anttila, työllisyystoimikunnan pj. Mikko Viskari

Koulutuskuntayhtymä Tavastia johtaja Jouni Haajanen, opiskelijaedustaja Saara Ojaniemi, keväästä 2016 tilalla Loviisa Hurme

Kiipula aluepäällikkö Ulla Kauranen, opiskelijaedustaja Netta Juuti

Linnan Kehitys kehittäjä Pia Niemikotka

SAK Hämeen aluetoimikunta puheenjohtaja Matti Eroaho

STTK Hämeen aluetoimikunta työsuojelulautakunnan varajäsen Leena Toivonen

Seudullinen työllisyystyöryhmä kokoontui 9 kertaa. Seudulliselle työllisyystyöryhmälle on tehty kolme Webropol-kyselyä. Alkukartoitus joulukuussa 2015, kysely hyvistä käytännöistä huhtikuussa 2016 ja tarkennettu toteuttamissuunnitelma maalikuussa 2017.

Sihteeristö: Mervi Anttila, Janakkalan kunta; Anna-Kaisa Häppölä / Arto Ijäs, TE-toimisto; Mirja Ojantausta, Hämeen kauppakamari; Janne Salminen, HAMK; Heikki Rantala / Ismo Hannula / Sirpa Ylikerälä, Hämeenlinnan kaupunki. Sihteeristö on kokoontunut 28 kertaa.